

Арх. Андрея МОМЕРИН

Арх. Андрея Момерин е на 46 г., от София. Завършил е специалност „Архитектура“ във Висшия институт по архитектура и строителство. От 2007 г. започва да се занимава с екологична архитектура, а година по-късно получава международен лиценз за BREEAM оценител от Института BRE (Building Research Establishment) в Англия. Институтът е създател на първия в света метод (от 1988 г.) за оценка на устойчивостта на сградите.

Арх. Момерин е един от инициаторите за създаването на заслон „2050“ в м. Три кладенци, между х. Кумата и Черни връх в планината Витоша, който бе открит по повод честването на Деня на туризма - 26 август. Женен, с две деца.

С увеличаване на надморската височина се увеличава и моралът на хората

- Арх. Момерин, заслон „2050“ е първият проект на организацията „Bring“, чиято цел е създаването на 5 иновативни сгради. Ще ни разкажете ли повече за тази идея?

- Работата ни досега затвърди убеждението ни, че бъдещето трябва да се достига не само чрез създаване на иновации в лабораторни условия, но и чрез демонстрирането им на място, където хората могат да ги видят.

Последните няколко години със съмишленици се опитахме да осъществим идеята за иновационен парк със сгради - място, на което те да бъдат показани в умален вид, тествани и изследвани. Не успяхме да постигнем разбирателство с гържавните институции и проектът премина в частно начинание. Инициаторите, които подкрепяме тази идея, си казахме, че ако успеем да направим нещо за хората високо в планината, което си е истин-

ско предизвикателство, значи можем да направим всичко. Създадохме „Bring“, за да насърчим изпълнението на иновативни демонстрационни проекти с дизайн, материали и технологии от бъдещето. Ще реализираме 5 пълноразмерни сгради от различен тип, разработени със заинтересовани страни и партньори.

- С какво се занимава екипът на гружество „Момерин“?

- Ние сме екип от няколко човека, работим с много партньори и се занимаваме с архитектура от един малко по-различен ъгъл. Работата ни е да консултираме, подпомагаме и разработваме концепции за сгради за нашите клиенти на принципа на устойчивата архитектура. В този процес е много важно да прецениш от коя страна си - на този, който създава, или на онзи, който измерва и оценява из-

граденото. От 10 г. съм се посветил на това да помагам на колегите от архитектурната гилдия в измерването по много показатели на резултатите от техния и на строителите труд. Защото ако създаваш сграда и сам я оценяваш, имаш конфликт.

- Проектът „Заслон на бъдещето“ беше ли оценен по методиката на BREEAM?

- На базата на опита си поставихме условия към проектантите, участващи в конкурса за дизайн на заслона, които дори надхвърлят изискванията на стандарта. Концепцията на тези преместваеми сгради е да причиняват минимална вреда на околната среда. Заслонът е като един луноход, кацнал в планината. Не сме изливали бетон, зидали тухли, слагали арматура, а само сме засипали основите му с останалите гранитни блокове от предишния каменен заслон, който е съществувал до 1950 година. Заслонът е високопланинска инфраструктура и е за хората - дали си бегач, катерач, скиор или просто минаваш оттам. Това е място, което може да те подслони, да ти даде почивка, на което да получиш помощ.

- Ще ни разкажете ли за реализирането на проекта и кой ще полага грижи за заслона от сега нататък?

- Искаме да използваме заслона като наша микро високопланинска база, да го посещаваме често, тестваме, изследваме и поддържаме. Предоставихме го безвъзмездно на ПП „Витоша“, но ще се грижим за него през следващите години, включително и чрез дарения, за което сме открили набирателна сметка на нашия сайт bring.bg. Моето семейство също е дарител в проекта, за което им благодаря. Заслонът е с размери 4.40/4 м и се намира на 1940 м н.в., изложен е на сериозни климатични условия - ниски температури, силни ветрове. Пред участниците в конкурса за неговия дизайн бяха поставени задължителни условия, на които да отговарят проектите им предложени, сред които възможност за зареждане на малки електронни устройства, достъп до интернет, съхранение на електроенергия, достъп до материали за първа медицинска помощ, достъп до важна туристическа информация, наличие на сигнализация при мъгла. След първия етап на оценка, поверен на компетентно жури, от представените 17 проекта до финала достигнаха 5. Беше дадена възможност на основните ползватели на заслона - туристите, да участват в избора на победителя. Проектът, който спечели конкурса, е дело на петима архитекти, като водещите сред тях са арх. Виолетка Славова и арх. Мария Стайнова. Проектът им е вдъхновен от самолетната индустрия - материалите са леки, но същевременно много устойчиви на екстремни фактори. В етапа на техническата ре-

Арх. Момерин с директора на ДПП „Витоша“ ланд. арх. Снежана Петрова (вдясно), арх. Виолетка Славова и арх. Мария Стайнова (вляво) на откриването на заслона

лизация на заслона, който ние поехме сами, преценихме, че обледеняването през зимата не позволява да реализираме първоначалната идея на проектантите енергия да бъде произвеждана и чрез улавящи вятъра турбини. Дори в нормални за зимата температури в планината Витоша може да се види 50-60 см лед, който стои хоризонтално на стълбовете за маркировка. Няма съоръжение, създадено на този принцип, което да издържи и да произвежда енергия. Захранването е само от слънчеви колектори, монтирани на покрива от южната страна.

- Как предвиждате да бъде защитен заслонът от злонамерени действия?

- Един мой приятел ми каза преди време, че с увеличаване на надморската височина, се увеличава и моралът на хората. Заслонът не се заключва, но ще бъде наблюдаван постоянно. Вградените технологии в заслона ще ни позволят видео връзка с човека, който е в беда, докато от Планинско-спасителната служба му помогнат. Ще има и множество информационни табели, които да предупреждават вандалите, че ще им бъде потърсена отговорност. Но най-вече искаме да населим мястото със събития, да работим с деца, да накараме всички да почувстват заслона като техен. Ученици от четвърти и осми клас вече участваха в самото задание на конкурса за заслона. С представители на ПП „Витоша“ попитахме първо тях какво да поръчаме на проектантите.

- Какъв е следващият проект на „Bring“?

- Вече работим по „Класната стая на бъдещето“. Имаме предварително избрана локация - договорена със съответното училище, и партньори, които са заявили интерес.

- И традиционния за списанието въпрос: Какво е за Вас природата?

- Приятел.

С госта разговаря ЖЕНЯ СТОИЛОВА

Снимки ЙОРДАН ДАМЯНОВ,

д-р НИКОЛА ДОЙКИН, гл. експерт ДПП „Витоша“